

Datová sada CZ-DRG: Přehled vybraných ukazatelů podle MDC

Verze CZ-DRG 4.0 revize 1 v datech za rok 2022

Metodický popis

Autorský kolektiv:	T. Pavlík, Z. Bortlíček, M. Bartůňková, P. Klika
Instituce:	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Datum schválení poradou vedení UZIS:	6. 11.2023
Citace:	Pavlík T., Bortlíček Z., Bartůňková M., Klika P. CZ-DRG: Přehled vybraných ukazatelů podle MDC. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/clanek/1767-ukazatele-akutni-luzkova-pece-cz-drg-mdc . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/datova-sada/158

1 Popis datové sady

1.1 Základní informace

Klasifikační systém hospitalizačních případů CZ-DRG představuje nástroj pro zařazování (třídění) pacientů do omezeného množství skupin, v nichž jsou jednotlivé hospitalizační případy vzájemně klinicky i ekonomicky podobné. Systém CZ-DRG pro akutní lůžkovou péči (ALP) je vzájemně provázaný soubor klasifikačních pravidel, metodických postupů a algoritmů, číselníků, informačních systémů a softwarových nástrojů.

Klasifikace CZ-DRG je založena na hierarchickém třídění jednotek klasifikace, kterými jsou tzv. hospitalizační případy, do výsledných skupin systému, tzv. Diagnosis Related Groups (DRGs), volně přeloženo skupin klinicky příbuzných diagnóz. Třídění probíhá podle předem stanovených kritérií, tedy známých klasifikačních pravidel. Pro klasifikaci využívá systém CZ-DRG známé charakteristiky hospitalizačního případu popsané s využitím primárních klasifikačních systémů, kterými v případě CZ-DRG jsou Mezinárodní klasifikace nemocí 10. revize (MKN-10) a seznam zdravotních výkonů.

Klasifikační systém CZ-DRG využívá čtyři taxonomické úrovně, které odpovídají detailu členění systému v hierarchii klasifikačního algoritmu:

- První úroveň klasifikačního systému CZ-DRG je tzv. **Major Diagnostic Category (MDC)**. Tato základní jednotka ve většině situací odráží klinickou podobnost případů z hlediska orgánové soustavy, která odpovídá nemoci, vadě, zdravotnímu nebo funkčnímu stavu, který je u pacienta primárně řešen v rámci hospitalizačního případu.
- Druhou úrovní je tzv. **DRG kategorie**, která v rámci příslušné MDC odpovídá klinicky a/nebo etiologicky definovanému klinickému stavu a je definována zejména na základě příslušných hlavních diagnóz, které se až na výjimky mezi jednotlivými DRG kategoriemi nepřekrývají.
- Třetí úrovní členění systému CZ-DRG je **DRG báze**. Jednotlivé DRG báze odpovídají léčebné modalitě přípustné pro řešení klinického stavu definovaného DRG kategorií případně více DRG kategoriemi. Každá DRG báze obsahuje vždy alespoň jednu DRG skupinu.
- Čtvrtou a výslednou úrovní je **DRG skupina**, která je základní taxonomickou jednotkou systému, do níž jsou klasifikovány maximálně klinicky a ekonomicky homogenní případy.

Podrobnější informace k jednotlivým úrovním klasifikace lze získat na odkaze <https://drg.uzis.cz/klasifikace-pripadu/web/klasifikacni-system/>.

1.2 Primární cíl

Cílem této datové sady je publikovat základní klinické i ekonomické charakteristiky, které se vztahují k jednotlivým **DRG bázím systému CZ-DRG v příslušné verzi a jsou kalkulovány na datech za daný kalendářní rok nebo platných pro daný kalendářní rok**.

Kromě identifikace MDC kódem a názvem obsahuje datová sada tři oblasti ukazatelů:

1. **Popisné objemové, demografické a klinické ukazatele** identifikované v datech Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS – viz níže) za daný kalendářní rok.
2. **Nákladové ukazatele** kalkulované z dat referenčních nemocnic za daný kalendářní rok.
3. **Úhradové ukazatele** vyplývající z oficiálního distribučního balíčku CZ-DRG pro danou verzi CZ-DRG a daný kalendářní rok.

1.3 Interpretace a informační hodnota

CZ-DRG je oficiálním klasifikačním systémem (statistickou klasifikací) pro ALP a je vydávána Českým statistickým úřadem na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Klasifikace je tak závazná pro orgány vykonávající státní statistickou službu a pro zpravodajské jednotky při poskytování údajů pro statistická zjišťování, při jejich zpracování a dále v těch případech, kdy tak stanoví zvláštní právní předpis.

1.4 Informační limity

Publikovaná datová sada obsahuje agregované informace z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) a dat referenčních nemocnic CZ-DRG (Datové úložiště referenčních nemocnic, DURN), která obsahují informace vykazované poskytovateli ALP zdravotním pojišťovám. Limitace těchto dat tak vychází především z omezené přesnosti vykazování ALP. Klasifikace CZ-DRG totiž jakožto sekundární klasifikace vychází z primárních klasifikací, kterými v ČR jsou:

- Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů, aktuálně ve své 10. verzi (<https://mkn10.uzis.cz/>) je klasifikační systém pro popis a kodifikaci lidských onemocnění, poruch, zdravotních problémů a dalších příznaků, situací či okolností. Klasifikace MKN-10 je v systému CZ-DRG používána pro kódování hlavní a vedlejších klinických stavů (diagnóz), které byly v rámci hospitalizace pacienta diagnosticky nebo terapeuticky řešeny.
- Seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami (<https://szv.mzcr.cz/>), vydávaný každoročně MZ ČR vyhláškou na základě zmocnění z § 17 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, je v systému CZ-DRG používán pro kódování výkonů provedených pacientovi v rámci hospitalizace na akutním lůžku.
- Klasifikace léčiv pomocí anatomicko-terapeuticko-chemických skupin, tzv. ATC skupin, (https://prehledy.sukl.cz/prehled_leciv.html#/atc-skupiny), které jsou definovány Světovou zdravotnickou organizací. Systém ATC skupin je v CZ-DRG kombinován s číselníkem Státního ústavu pro kontrolu léčiv, který kromě účinné látky specifikuje u konkrétního léčivého přípravku i jeho formu, sílu a množství v balení.
- Úhradový katalog zdravotnických prostředků, zejména zvláště účtovaného materiálu, který vydává Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (<https://www.vzp.cz/poskytovatele/ciselniky/zdravotnicke-prostredky>), využívá systém CZ-DRG pro kódování materiálových položek použitých v rámci léčby pacienta.

Nekonzistence ve vykazovaných primárních klasifikacích se tak může následně projevit ve zkreslené klasifikaci hospitalizačního případu, což může vést ke zkreslení vybraných ukazatelů (zejména objemových).

1.5 Příklady použití

Informace obsažené v datové sadě umožňují hodnotit objem produkce a základní ukazatele v rámci akutní lůžkové péče v ČR za daný kalendářní rok ve strukturované podobě dané klasifikací CZ-DRG a jejich klasifikačními jednotkami. Datová sada současně umožňuje nahlížet na reálné náklady zjištěné v síti referenčních nemocnic za daný rok a srovnávat je s úhradovými ukazateli, které byly pro danou verzi CZ-DRG a kalendářní rok stanoveny na základě analýzy dat sebraných v síti referenčních nemocnic v minulosti.

1.6 Ochrana osobních údajů a identity právnických osob

Datová sada obsahuje informace agregované na úroveň základní jednotky klasifikace CZ-DRG, neobsahuje tedy žádné identifikátory fyzických ani právnických osob.

1.7 Klíčová slova

CZ-DRG, akutní lůžková péče, klasifikace, hospitalizace, MDC

1.8 Klasifikace dle EuroVoc

health care, health policy, health costs, health expenditures, health statistics

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace
 - 1 x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Licence
 - [CC BY 4.0](#)
- Formát datové sady
 - CSV
- Počet záznamů
 - 28
- Počet popisných atributů
 - 35
- Velikost
 - 18 kB
- Odborný analytický garant
 - Mgr. Zbyněk Bortlíček

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) a Datové úložiště referenčních nemocnic (DURN), které jsou ve správě ÚZIS ČR.

Distribuční balíček systému CZ-DRG je volně k dispozici na webových stránkách MZ ČR na adrese <https://www.mzcr.cz/category/agendy-ministerstva/zdravotni-pojisteni/cz-drg/>. Součástí balíčku je i definiční manuál s kompletními klasifikačními pravidly rozdělenými celkem do 27 pdf souborů. Názornější obrázek o obsahu klasifikačních pravidel, a tedy i jednotlivých taxonomických jednotek CZ-DRG je dostupný na webovém portále <https://drg.uzis.cz/klasifikace-pripadu/web/>.

3.1 Agregace a transformace dat

Veškeré informace jsou agregované na úroveň MDC. Pro účely vystavení datové sady nebylo třeba data nijak transformovat.

4 Parametry datové sady MDC

1. Kód MDC

- Parametr: drg_kod
- Datový typ: Text
- Jednotky: Bezrozměrné
- Popis parametru: Kód MDC klasifikačního systému akutní lůžkové péče příslušné verze CZ-DRG
- Datový zdroj: Distribuční balíček CZ-DRG – číselník taxonomických jednotek

2. Název MDC

- Parametr: drg_nazev
- Datový typ: Text
- Jednotky: Bezrozměrné
- Popis parametru: Název MDC klasifikačního systému akutní lůžkové péče příslušné verze CZ-DRG
- Datový zdroj: Distribuční balíček CZ-DRG – číselník taxonomických jednotek

3. Počet hospitalizačních případů – ČR

- Parametr: pocet_hp_cr
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet hospitalizačních případů klasifikovaných do příslušné MDC systému CZ-DRG v rámci celé ČR za hodnocený kalendářní rok. Hospitalizační případ spadá do daného kalendářního roku, pokud je v daném kalendářním roce ukončen. Uvedený počet odpovídá počtu hospitalizačních případů realizovaných v rámci veřejného zdravotního pojištění.
- Datový zdroj: NRHZS

4. Počet hospitalizačních případů – síť referenčních nemocnic

- Parametr: pocet_hp_rn
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet hospitalizačních případů klasifikovaných do příslušné MDC realizovaných u poskytovatelů akutní lůžkové péče, kteří v hodnoceném kalendářním roce byly součástí sítě referenčních nemocnic. Hospitalizační případ spadá do daného kalendářního roku, pokud je v daném kalendářním roce ukončen. Uvedený počet odpovídá počtu hospitalizačních případů realizovaných v rámci veřejného zdravotního pojištění.
- Datový zdroj: NRHZS

5. Délka hospitalizace – průměr

- Parametr: delka_hosp_prumer
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Dny
- Popis parametru: Průměrná délka hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC za všechny poskytovatele akutní lůžkové péče v ČR.

- Datový zdroj: NRHZS

6. Délka hospitalizace – medián

- Parametr: delka_hosp_median
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Dny
- Popis parametru: Medián délky hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC za všechny poskytovatele akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

7. Počet mužů

- Parametr: pocet_muzu
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet mužů v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

8. Věk při přijetí – průměr

- Parametr: vek_prijeti_prumer
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Roky
- Popis parametru: Průměrný věk při přijetí v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

9. Věk při přijetí – medián

- Parametr: vek_prijeti_median
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Roky
- Popis parametru: Medián věku při přijetí v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

10. Počet případů ve věku 0-17 let

- Parametr: pocet_hp_vek_kat_0_17
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet případů ve věku 0-17 let v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

11. Počet případů ve věku 18-64 let

- Parametr: pocet_hp_vek_kat_18_64

- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet případů ve věku 18-64 let v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

12. Počet případů ve věku 65-79 let

- Parametr: pocet_hp_vek_kat_65_79
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet případů ve věku 65-79 let v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

13. Počet případů ve věku 80 a více let

- Parametr: pocet_hp_vek_kat_80_a_vice
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet případů ve věku 80 a více let v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

14. Počet případů se skóre CC=0

- Parametr: pocet_hp_cc_0
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet případů se skóre komplikací a komorbidit CC=0 v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR. Podrobná definice skóre CC, tzn. stanovení závažnosti jednotlivých MKN-10 kódů a následný výpočet CC je uveden v kapitole 9 Definičního manuálu CZ-DRG dostupného na tomto odkaze <https://www.mzcr.cz/stazeni-distribucniho-balicku-cz-drg-v4-revize-1/>
- Datový zdroj: NRHZS

15. Počet případů se skóre CC=1

- Parametr: pocet_hp_cc_1
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet případů se skóre komplikací a komorbidit CC=1 v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR. Podrobná definice skóre CC, tzn. stanovení závažnosti jednotlivých MKN-10 kódů a následný výpočet CC je uveden v kapitole 9 Definičního manuálu CZ-DRG dostupného na tomto odkaze <https://www.mzcr.cz/stazeni-distribucniho-balicku-cz-drg-v4-revize-1/>

- Datový zdroj: NRHZS

16. Počet případů se skóre CC=2

- Parametr: pocet_hp_cc_2
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet případů se skóre komplikací a komorbidit CC=2 v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR. Podrobná definice skóre CC, tzn. stanovení závažnosti jednotlivých MKN-10 kódů a následný výpočet CC je uveden v kapitole 9 Definičního manuálu CZ-DRG dostupného na tomto odkaze <https://www.mzcr.cz/stazeni-distribucniho-balicku-cz-drg-v4-revize-1/>
- Datový zdroj: NRHZS

17. Počet případů se skóre CC=3

- Parametr: pocet_hp_cc_3
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet případů se skóre komplikací a komorbidit CC=3 v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR. Podrobná definice skóre CC, tzn. stanovení závažnosti jednotlivých MKN-10 kódů a následný výpočet CC je uveden v kapitole 9 Definičního manuálu CZ-DRG dostupného na tomto odkaze <https://www.mzcr.cz/stazeni-distribucniho-balicku-cz-drg-v4-revize-1/>
- Datový zdroj: NRHZS

18. Počet případů se skóre CC=4

- Parametr: pocet_hp_cc_4
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet případů se skóre komplikací a komorbidit CC=4 v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR. Podrobná definice skóre CC, tzn. stanovení závažnosti jednotlivých MKN-10 kódů a následný výpočet CC je uveden v kapitole 9 Definičního manuálu CZ-DRG dostupného na tomto odkaze <https://www.mzcr.cz/stazeni-distribucniho-balicku-cz-drg-v4-revize-1/>
- Datový zdroj: NRHZS

19. Počet ošetrovacích dnů intenzivní péče – průměr

- Parametr: pocet_od_jip_prumer
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Průměrný počet ošetrovacích dnů intenzivní péče v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

20. Počet ošetřovacích dnů intenzivní péče – medián

- Parametr: pocet_od_jip_median
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Medián počtu ošetřovacích dnů intenzivní péče v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

21. Počet hospitalizačních případů s pobytem na lůžku intenzivní péče

- Parametr: pocet_hp_pobyt_jip
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet hospitalizačních případů s pobytem na lůžku intenzivní péče v délce alespoň 1 den v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

22. Počet hospitalizačních případů končících úmrtím

- Parametr: pocet_hp_umrti
- Datový typ: Celé číslo
- Jednotky atributu: Počet
- Popis parametru: Počet hospitalizačních případů končících úmrtím v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Hodnoceno ze všech poskytovatelů akutní lůžkové péče v ČR.
- Datový zdroj: NRHZS

23. Celkové náklady na hospitalizační případ – průměr

- Parametr: cn_hp_prumer
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Kč
- Popis parametru: Průměrné celkové náklady na hospitalizační případ klasifikovaný do MDC.
- Datový zdroj: URN

24. Celkové náklady na hospitalizační případ – medián

- Parametr: cn_hp_median
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Kč
- Popis parametru: Medián celkových nákladů na hospitalizační případ klasifikovaný do MDC.
- Datový zdroj: URN

25. Náklady na pobyt na standardním oddělení – průměr

- Parametr: naklad_pobyt_standard_prumer
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Kč

- Popis parametru: Průměrné náklady na pobyt na standardním oddělení v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC.
- Datový zdroj: URN

26. Náklady na pobyt na standardním oddělení – medián

- Parametr: naklad_pobyt_standard_median
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Kč
- Popis parametru: Medián nákladů na pobyt na standardním oddělení v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC.
- Datový zdroj: URN

27. Náklady na pobyt na oddělení intenzivní péče – průměr

- Parametr: naklad_pobyt_jip_prumer
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Kč
- Popis parametru: Průměrné náklady na pobyt na oddělení intenzivní péče v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC.
- Datový zdroj: URN

28. Náklady na pobyt na oddělení intenzivní péče – medián

- Parametr: naklad_pobyt_jip_median
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Kč
- Popis parametru: Medián nákladů na pobyt na oddělení intenzivní péče v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC.
- Datový zdroj: URN

29. Náklady na operační služby – průměr

- Parametr: naklad_operacni_sluzby_prumer
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Kč
- Popis parametru: Průměrné náklady na operační služby v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC.
- Datový zdroj: URN

30. Náklady na operační služby – medián

- Parametr: naklad_operacni_sluzby_median
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Kč
- Popis parametru: Medián nákladů na operační služby v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC.
- Datový zdroj: URN

31. Náklady na vyžádanou péči – průměr

- Parametr: naklad_vyz_pece_prumer
- Datový typ: Desetinné číslo

- Jednotky atributu: Kč
- Popis parametru: Průměrné náklady na vyžádanou péči v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC.
- Datový zdroj: URN

32. Náklady na vyžádanou péči – medián

- Parametr: naklad_vyz_pece_median
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Kč
- Popis parametru: Medián nákladů na vyžádanou péči v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC.
- Datový zdroj: URN

33. Přímé náklady – průměr

- Parametr: naklad_prime_prumer
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Kč
- Popis parametru: Průměrné přímé náklady v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Mezi přímé náklady patří náklady na zvlášť účtovaná léčiva a zvlášť účtované zdravotnické prostředky.
- Datový zdroj: URN

34. Přímé náklady – medián

- Parametr: naklad_prime_median
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Kč
- Popis parametru: Medián přímých nákladů v rámci hospitalizačních případů klasifikovaných do MDC. Mezi přímé náklady patří náklady na zvlášť účtovaná léčiva a zvlášť účtované zdravotnické prostředky.
- Datový zdroj: URN

35. Case mix

- Parametr: case_mix
- Datový typ: Desetinné číslo
- Jednotky atributu: Bezrozměrné
- Popis parametru: Součet relativních vah přiřazených hospitalizačním případům klasifikovaných do dané MDC.
- Datový zdroj: NRHZS